

Motion till riksdagen

1989/90:U13

av Pär Granstedt m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Forskning för nedrustning

Sveriges inflytande i nedrustningsfrågor beror till stor del på att vi satsar mycket resurser på vetenskapligt och tekniskt underlag för våra förslag i internationella fora.

1. FOA:s anslag Forskningsverksamhet för rustningsbegränsning och nedrustning

FOA:s forskning inom UD:s verksamhetsområde bör stärkas.

Inom ramen för nedrustningskonferensen i Genève (CD) deltar Sverige i ett samarbetsprojekt som syftar till att bygga upp ett världsomspännande seismiskt nätverk för verifikation av ett kommande avtal om stopp för kärnvapenprov. Ett av fyra internationella datacentra (IDC) finns i Sverige. Detta beräknas finansieras bl.a. genom omfördelning inom anslaget F 5. Enligt vår åsikt bör anslaget i stället tillföras ytterligare resurser.

Bland olika viktiga områden, där forskning är väsentlig, kan nämnas *den marina upprustningen*, som i hög grad berör Norden. Haet – två tredjedelar av jordklotet – berörs inte av några nedrustningsförhandlingar. Sverige har i FN föreslagit sådana förhandlingar och får allt större gehör, men de har ännu inte kommit till stånd.

Det är viktigt med ökad forskning också inom samhällsvetenskapliga ämnen för att underbygga våra internationella initiativ inom detta område.

Anslagsposten F 5 bör itllföras ytterligare 1,5 milj.kr.

2. Kunskapsbank för internationella erfarenheter av omställning från militär till civil produktion

I forskningspropositionen (s. 112) föreslås 750 000 kr. för budgetåret 1991/92 till en långsiktig kunskapsuppbyggnad med inriktning mot internationell politik vid den statsvetenskapliga institutionen vid universitetet i Lund. För budgetåret 1990/91 föreslås vidare 600 000 kr. till forskning med öststatsinriktning och 400 000 kr. för att öka samarbetet mellan UD och de juridiska fakulteterna på folkrättens område.

Också freds- och konfliktforskningen vid universitetet bör dock få ökade resurser.

Frågan om hur militära resurser skall kunna föras över till civila har diskuterats under hela 1980-talet. Bl.a. har FN uppmärksammat frågan i en studiegrupp ledd av Inga Thorsson och i en särskild konferens. I Sverige har frågan också varit föremål för utredning. Michail Gorbatsjov nämnde i sitt första tal i FN hösten 1987, att den nedrustning Sovjetunionen tänkte inleda skulle innebära stora problem – "problemen att ställa om från en rustningsekonomi till en nedrustningsekonomi".

På uppdrag av UD utredde institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet 1988 frågan om *uppbyggandet av en internationell kunskapsbank för försvarsindustriell omställning*.

Riksdagen gjorde förra året (1989/90 UU:17) ett tillkännagivande om att utskottet utgick från att regeringen skulle prioritera denna fråga i nästkommande års budgetarbete.

I centerns kommittémotion U424 utgick vi från att riksdagens uttalande förra året skulle efterkommas i forskningspropositionen, när vi inte fann något om detta i statsverkspropositionen. Men inte heller i denna proposition tar regeringen upp frågan.

Projektet drivs nu via medel som i särskild ordning anslagits från UD:s utredningsanslag. Det är otillfredsställande att UD måste använda sina speciella resurser för utredningsändamål för att hålla detta viktiga projekt på sparlåga. Riksdagen har dock uttalat att projektet skall prioriteras i budgeten. Eftersom regeringen uppenbarligen inte uppfattat allvaret i riksdagens uttalande återstår bara för riksdagen att anslå särskilda medel till ändamålet.

Vi föreslår ett anslag för budgetåret 1990/91 till Uppsala universitets institution för freds- och konfliktforskning på 1,6 milj.kr. för att bygga upp en kunskapsbank om internationella erfarenheter av omställning från militär till civil produktion.

Under de två nästkommande budgetåren bör lika stora summor utbetalas, indexuppräknade.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen till FOA för budgetåret 1990/91 anslår 1 500 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit till F 5. Forskningsverksamhet för rustningsbegränsning och nedrustning.

[att riksdagen till institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet för budgetåret 1990/91 anslår 1 600 000 kr. för upprättandet av en internationell kunskapsbank om försvarsindustriell omställning i enlighet med vad som anförts i motionen.¹]

Stockholm den 20 mars 1990

Mot. 1989/90
U13

Pär Granstedt (c)

Gunhild Bolander (c)

Karin Söder (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Lennart Brunander (c)

Ingvar Karlsson (c)
i Bengtsfors

Birgitta Hambraeus (c)

Sven-Olof Petersson (c)

Gunnar Björk (c)

Anders Svärd (c)